

Justitiedepartementet
Migrationsenheten
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över SOU 2021:88 Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m. dnr ju2021/03785

Myndigheten tillstyrker förslagen om åtgärder att motverka att systemet för arbetskraftsinvandring missbrukas (5.3.1 -5.3.6) och förslagen om skärpta straff för arbetsgivare och skadestånd till arbetstagare m.m. (6) med följande tillägg.

Myndigheten förordar utrednings alternativa förslag vad gällandes inkomstnivå och anställningsgrad (5.3.7). Vidare anser myndigheten att det bör utredas om det inte ska krävas heltidsanställning för arbetskraftsinvandring. Att utredningen inte finner stöd för att utländsk arbetskraft systematiskt tvingas jobba mer än de avlönas för kan beror på andra faktorer än att detta inte sker, t.ex. att det är svårt att upptäckta. Med de nya lagförslagen som presenteras av utredningen borde metoderna för exploateringen kunna förväntas flyttas till mer svårupptäckta områden, så som att systematiskt tvingas arbeta mer än vad som står i arbetsavtalet. Att ställa krav på goda levnadsvillkor höjer även nivån från vilken exploatering av arbetskraft sker vilket medför förbättringar för arbetstagaren och gör det lättare att kunna konstatera uppenbart orimliga villkor.

Myndigheten anser även att det bör utredas vidare om arbetskraftsinvandring för personlig assistans (5.3.8) inte bör förbjudas helt. Argumentet att brottsligheten riskera flyttas till andra områden är vacklande ur brottsförebyggande synpunkt. Det rör ett område som är helt bidragsfinansierat

och där arbetskraftsinvandring medför att villkoren på området inte förbättras och att den redan existerande arbetslöshet inte sjunker.

Ärendenummer
11372/2021
Sid 2(2)

Myndigheten ser särskilt positivt på förslaget om skärpta straff för arbetsgivare och skadestånd till arbetstagare m.m. (6.3.2) Lagstiftningen rörande exploatering av utländsk arbetskraft bör dock utvidgas till att även omfatta arbetskraft som inte är utländsk för att undvika stötande resultat i jämförelse med andra grupper som exploateras på arbetsmarknaden. Med föreslagen utvidgning bör straffbestämmelsen placeras omedelbart efter straffbestämmelsen om människoexploatering (4 kap. 1 b § BrB). Att föreslagen straffbestämmelse inte innehåller krav på tvång och vilseledande medföra ingen större avvikelse då samma rekvisit är undantagna från straffbestämmelser i 4 kap 1 § b andra stycket BrB.

Myndigheten instämmer i utredningens bedömning att det saknas skäl att införa särskild rätt till skadestånd för arbetstagare som utnyttjas (6.3.6). Vidare kan nämnas att det krävs att man utsatts för ett brott som innefattar ett angrepp på person, frid, frihet eller ära för att skadestånd för kränkning enligt 2 kap 3 § skadeståndslagen ska kunna utgå. Att brottet exploatering av utländsk arbetskraft har ett högt straffvärde medför inte per automatik att skadestånd för kränkning blir aktuellt. I förevarande fall måste de ”uppenbart orimliga villkoren” som arbetskraftsinvandraren utsatt för innefattat moment av angrepp mot person, frid, frihet eller ära för att skadestånd för kränkning ska bli aktuellt.

Det bör även framhållas att förslaget till lagtext för olovlig handel med arbetserbjudanden m.m. (1.1) bör kompletteras med ett namn på det brott som kan medföra fängelse i högst två år. Till exempel genom att tillägga ”döms för *olovlig handel med arbetserbjudanden* till fängelse i högst två år.”.

Myndigheten har ingen erinran i remisspromemorians övriga delar.

I behandlingen av denna remiss har deltagit som beslutande generaldirektören Anders Alenskär och som föredragande brottsskadejuristen Bo Eriksson.

Anders Alenskär

Bo Eriksson

Adress
Brottsoffermyndigheten
Box 470
901 09 Umeå

Växtelefon
090-70 82 00

E-post och webbplats
registrator@brottsoffermyndigheten.se
www.brottsoffermyndigheten.se